

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การออกข้อบังคับตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗
(กรณีการใช้คำว่า “ทันตแพทย์สาขา”)

กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๔๔.๕/๗๗๙ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า สำนักงานเลขาธิการทันตแพทยสภาได้มีหนังสือหารือกระทรวงสาธารณสุข กรณีทันตแพทยสภามีความประสงค์จะออกข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้คำหรือข้อความสำหรับทันตแพทย์ผู้สำเร็จการศึกษาหลังปริญญาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย แต่เนื่องจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาชิกทันตแพทยสภา ได้มีหนังสือถึงทันตแพทยสภา ขอให้ทบวณมติของคณะกรรมการทันตแพทยสภาในการที่จะออกข้อบังคับดังกล่าว เพราะอาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ สำนักงานเลขาธิการทันตแพทยสภาจึงได้หารือกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

(๑) ทันตแพทยสภาจะออกข้อบังคับกำหนดหลักเกณฑ์การใช้คำหรือข้อความสำหรับทันตแพทย์ผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีในแต่ละสาขา หรือทันตแพทย์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรที่ทันตแพทยสภารับรอง แต่ไม่ใช่กรณีการออกอนุมติบัตรหรือวุฒิบัตร โดยใช้คำว่า “ทันตแพทย์สาขา...” ตามวุฒิการศึกษาที่ได้รับมาจะขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ หรือไม่ อย่างไร

(๒) บทบัญญัติมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ แบ่งผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มทันตแพทย์ผู้ได้รับปริญญา ด้านทันตแพทยศาสตรบัณฑิตกับกลุ่มทันตแพทย์ผู้ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรว่าเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในสาขาต่าง ๆ เท่านั้น ใช่หรือไม่ ทันตแพทยสภาสามารถดำเนินการใด ๆ ในการจำแนกผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมเป็นอย่างอื่นนอกเหนือจากสองกลุ่มดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

กระทรวงสาธารณสุขพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามข้อหารือของสำนักงานเลขาธิการทันตแพทยสภาที่ประสงค์จะออกข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้คำหรือข้อความสำหรับทันตแพทย์ผู้สำเร็จการศึกษาหลังปริญญาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีปัญหาว่าการออกข้อบังคับดังกล่าวจะขัดต่อมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ หรือไม่ โดยที่มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แบ่งผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มทันตแพทย์ผู้ได้รับปริญญา ด้านทันตแพทยศาสตรบัณฑิตกับกลุ่มทันตแพทย์ผู้ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรว่า เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบ

วิชาชีพทันตกรรมในสาขาต่าง ๆ เท่านั้น ใช่หรือไม่ ทันตแพทยสภาสามารถดำเนินการใด ๆ ในการ
 จำแนกผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมเป็นอย่างอื่นนอกเหนือจากสองกลุ่มดังกล่าวได้หรือไม่ นั้น
 กระทรวงสาธารณสุขมีความเห็นในเบื้องต้นว่า มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ
 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ
 ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ เว้นแต่ผู้ได้รับหนังสืออนุมัติ หรือวุฒิบัตรว่าเป็น
 ผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขานั้น ๆ จากทันตแพทยสภาหรือ
 ที่ทันตแพทยสภารับรอง หรือผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับ
 ทันตแพทยสภา” เมื่อทันตแพทยสภามีความประสงค์จะออกข้อบังคับดังกล่าวเพื่อกำหนดคุณสมบัติ
 ของผู้ที่จะใช้คำว่า “ทันตแพทย์สาขา...” ให้สอดคล้องกับข้อยกเว้นกรณีผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรม
 ผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับทันตแพทยสภาตามมาตราดังกล่าว ข้อบังคับดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อ
 บทบัญญัติมาตรา ๓๐ แต่อย่างใด สำหรับประเด็นการแบ่งผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมเป็นสองกลุ่ม
 ใช่หรือไม่ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ
 ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมออกเป็นสองกลุ่ม ทันตแพทยสภาย่อมมีสิทธิ
 ที่จะจำแนกผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรมได้ตามความเหมาะสม อย่างไรก็ตามจากเอกสารที่สำนักงาน
 เลขาธิการทันตแพทยสภาส่งให้กระทรวงสาธารณสุขพิจารณา ปรากฏว่ากรณีดังกล่าวได้มีหน่วยงาน
 ขอให้ทันตแพทยสภาทบทวนการออกข้อบังคับดังกล่าวมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยหน่วยงานที่ขอให้
 ทบทวนประกอบด้วยราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย
 ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาชิกทันตแพทยสภา โดยผู้ที่ขอให้ทบทวนจะมีความเห็น
 ไปในทางเดียวกันว่า ข้อบังคับที่ทันตแพทยสภาจะออกมาบังคับใช้อาจขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๙
 และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อยุติในทางกฎหมาย
 สำหรับเรื่องดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขจึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาประเด็น
 ตามข้อหารือของสำนักงานเลขาธิการทันตแพทยสภาข้างต้น

โดยที่ปัญหากฎหมายดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ สมควรพิจารณา
 ด้วยความรอบคอบ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒^๖
 แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มี
 การประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘ และคณะที่ ๑๐) เป็นกรณีพิเศษ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๘ และคณะที่ ๑๐) ได้พิจารณา
 ข้อหารือของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการ
 การอุดมศึกษา) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนทันตแพทยสภา
 ผู้แทนทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้แทนแพทยสภา และผู้แทน
 ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า
 ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านทันตกรรม
 จะสามารถประกอบวิชาชีพทางด้านทันตกรรมทั่วไปได้ทุกสาขา แต่การจะแสดงว่าเป็นผู้มีความรู้

^๖ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านหรือต้องการความรอบคอบ
 ในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาสองหรือสามคณะ
 มาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

ความชำนาญในสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะจะต้องได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรรับรองว่าเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขานั้น สำหรับกรณีที่ทันตแพทยสภาจะออกข้อบังคับเพื่อกำหนดให้มีการใช้คำว่า “ทันตแพทย์สาขา...” มีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาคำว่าทันตแพทย์ซึ่งได้มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีในสาขาเฉพาะทางหรือทันตแพทย์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรที่ทันตแพทยสภารับรอง เพื่อให้สามารถใช้ถ้อยคำว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาดังกล่าวได้ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า มาตรา ๓๐^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ โดยยกเว้นให้เฉพาะในกรณีเป็นบุคคลที่ได้รับหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรว่าเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขานั้น ๆ จากทันตแพทยสภาหรือที่ทันตแพทยสภารับรอง หรือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้มีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดในข้อบังคับทันตแพทยสภา เมื่อข้อเท็จจริงของข้อหาหรือเป็นกรณีที่ทันตแพทยสภาประสงค์จะออกข้อบังคับเพื่อกำหนดการใช้คำว่า “ทันตแพทย์สาขา...” สำหรับทันตแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีในแต่ละสาขาหรือทันตแพทย์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรที่ทันตแพทยสภารับรอง เพื่อแสดงสาขาสำหรับวุฒิการศึกษาที่ได้รับมา โดยมุ่งประสงค์เพื่อการแก้ไขปัญหาคำว่าทันตแพทย์ที่ศึกษาต่อในสาขาเฉพาะทางและสำเร็จการศึกษาในสาขานั้นแต่ไม่อาจใช้ถ้อยคำว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาดังกล่าวได้ จึงเป็นอำนาจของทันตแพทยสภาที่สามารถดำเนินการได้ ไม่เป็นการขัดกับมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ เนื่องจากความในตอนท้ายของมาตรา ๓๐ กำหนดยกเว้นให้สามารถแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ ได้ หากเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้มีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดในข้อบังคับทันตแพทยสภา ทันตแพทยสภาจึงอาจดำเนินการโดยการออกข้อบังคับกำหนดคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมและออกข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือแสดงวุฒิอื่นในวิชาชีพทันตกรรมเพื่อรับรองคุณสมบัติของทันตแพทย์ดังกล่าวได้ตามมาตรา ๙ (๖)^๗ ประกอบกับมาตรา ๓๑^๘ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๘ และคณะที่ ๑๐) มีข้อสังเกตว่า หากทันตแพทยสภาได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการออกหนังสือแสดงวุฒิอื่นในวิชาชีพทันตกรรม โดยกำหนดให้ใช้คำว่า “ทันตแพทย์สาขา...” สำหรับทันตแพทย์

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความที่แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ ทั้งนี้ รวมถึงการใช้ จ้าง วาน หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำดังกล่าวให้แก่ตน เว้นแต่ผู้ได้รับหนังสืออนุมัติ หรือวุฒิบัตรว่าเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขานั้น ๆ จากทันตแพทยสภาหรือที่ทันตแพทยสภารับรอง หรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้มีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดในข้อบังคับทันตแพทยสภา

มาตรา ๙ ทันตแพทยสภามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ๑๑๑

๑๑๑

(๖) ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ และออกหนังสือแสดงวุฒิอื่นในวิชาชีพทันตกรรม

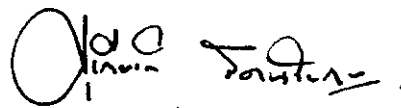
๑๑๑

๑๑๑

มาตรา ๓๑ การขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต การออกหนังสืออนุมัติ หรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ และหนังสือแสดงวุฒิอื่นในวิชาชีพทันตกรรมให้เป็นไปตามข้อบังคับทันตแพทยสภา

ที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีในแต่ละสาขาหรือทันตแพทย์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรที่ทันตแพทยสภา
รับรองเพื่อแสดงสาขาสำหรับวุฒิการศึกษาที่ได้รับมาแล้ว ทันตแพทยสภาก็สมควรที่จะคำนึงถึง
ความสอดคล้องกับข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตร
หรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๕
โดยต้องมีการแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผู้ที่มีความเชี่ยวชาญซึ่งได้รับหนังสืออนุมัติบัตร
หรือวุฒิบัตรรับรองความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ กับผู้ที่ได้รับหนังสือ
แสดงวุฒิอื่นในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม นอกจากนี้ การกำหนดการใช้ถ้อยคำดังกล่าวก็ควรที่จะต้อง
มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับถ้อยคำที่ใช้อยู่ในบทกำหนดความผิดในมาตรา ๒๙^๕ และมาตรา ๓๐^๖
แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ ซึ่งมีบทลงโทษทางอาญา เพื่อให้สามารถควบคุมดูแล
และป้องกันมิให้ผู้ที่มีได้มีสิทธินำเอาถ้อยคำดังกล่าวไปใช้ได้อีกด้วย

ประเด็นที่สอง เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพ
ทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดห้ามมิให้บุคคลที่มีได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม
แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ
เดียวกัน กำหนดห้ามมิให้บุคคลที่มีได้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ
แสดงให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขานั้น
บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่มีได้มีความรู้ ความสามารถ
หรือความชำนาญในด้านการประกอบวิชาชีพทันตกรรมแสดงตนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม
ที่มีความรู้ ความสามารถ หรือความชำนาญเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้ที่จะเข้ารับบริการ
จากผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม และเป็นบทบัญญัติที่มีบทลงโทษทางอาญาสำหรับบุคคลที่ฝ่าฝืน
แต่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการแบ่งกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมออกเป็นเพียงสองกลุ่มแต่อย่างใด
ดังนั้น ในกรณีที่ทันตแพทยสภาประสงค์จะจำแนกผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมเป็นอย่างอื่น
จึงสามารถดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์และอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ
ได้บัญญัติให้อำนาจไว้

(นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ)

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้คำหรือข้อความด้วยอักษรไทยหรืออักษรต่างประเทศว่า
ทันตแพทย์ ทันตแพทย์หญิง แพทย์ฟัน หมอฟัน หรือใช้อักษรย่อของคำดังกล่าว หรือใช้คำแสดงวุฒิการศึกษา
ทางทันตแพทยศาสตร์ หรือใช้อักษรย่อของวุฒิดังกล่าวประกอบกับชื่อหรือชื่อสกุลของตน หรือใช้คำหรือข้อความ
อื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน หรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม
ทั้งนี้ รวมถึงการใช้ จ้าง วาน หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวให้แก่ตน เว้นแต่ผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร
ในวิชาทันตแพทยศาสตร์

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น